

บทที่ 6

การศึกษาและวิเคราะห์การสร้างตัวละครในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่น

หัวเรื่อง

1. ความหมายของตัวละคร
2. การศึกษาและวิเคราะห์แนวการสร้างตัวละครในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่น
3. การศึกษาและวิเคราะห์นิสัยตัวละครในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่น

แนวคิด

1. ตัวละครคือผู้มีบทบาทในเรื่อง จะเป็นคนหรือเทียบเท่าคนก็ได้ โดยผู้แต่งเป็นผู้กำหนดบุคลิก รูปร่าง หน้าตา ตลอดจนนิสัยใจคอของตัวละคร
2. แนวการสร้างตัวละครในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่นมี 5 แนวคือ 1. การสร้างแบบสมจริง 2. การสร้างตามอุดมคติ 3. การสร้างแบบเหนือจริง 4. การสร้างแบบบุคลาธิษฐาน 5. การสร้างตามแบบฉบับ
3. ลักษณะนิสัยของตัวละครในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่นมี 2 ลักษณะคือ ตัวละครที่มีลักษณะนิสัยน้อยลักษณะ (Flat Character) และตัวละครที่มีลักษณะนิสัยหลายอย่าง (Round Character)

วัตถุประสงค์

เมื่อศึกษาบทที่ 6 จบแล้ว นักศึกษาสามารถ

1. อธิบายความหมายของตัวละครได้
2. วิเคราะห์แนวการสร้างตัวละครในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่นได้
3. วิเคราะห์ลักษณะนิสัยของตัวละครในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่นได้

เนื้อหา

การศึกษาและวิเคราะห์การสร้างตัวละครในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่น

1. ความหมายของตัวละคร

ตัวละคร (Characters) คือ ผู้มีบทบาทในเรื่อง โดยตัวละครจะเป็นคนหรือเทียบเท่าคน เช่น สัตว์

สิ่งของ ต้นไม้ ดอกไม้ ฯลฯ ก็ได้ (กุหลาบ มัลลิกะมาส, 2538 : 111)

ตัวละครมีความสัมพันธ์กับผู้แต่งอย่างยิ่ง เพราะผู้แต่งเป็นผู้สร้างตัวละครในเรื่อง โดยเป็นผู้ตั้งชื่อ กำหนดรูปร่างหน้าตา เพศ วัย นิสัยใจคอ บุคลิกภาพ ตลอดจนบทบาท และโชคชะตาของตัวละครในเรื่อง ผู้แต่งจึงเป็นผู้สร้างให้ตัวละครมีตัวตน และมีชีวิตเหมือนมนุษย์แต่ไม่ใช่มนุษย์จริงคนใดคนหนึ่ง เพราะหากเป็นคนจริงจะกลายเป็นบุคคลในจดหมายเหตุ ชีวประวัติหรือเรื่องประวัติศาสตร์ไป (กุหลาบ มัลลิกะมาส, 2538 : 111)

2. การศึกษาและวิเคราะห์แนวการสร้างตัวละครในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่น

ในการศึกษาและวิเคราะห์การสร้างตัวละครในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่นในที่นี้ จะได้กล่าวถึงการสร้างตัวละคร ตามแนวการสร้างตัวละคร 5 แนวคือ (วิภา กงกะนันทน์, 2523 : 99)

2.1 การสร้างแบบสมจริง (Realistic) คือการสร้างตัวละครอย่างเป็นธรรมชาติเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยใจคอของคนหรือสัตว์ที่มีชีวิตจริง เช่น ตัวละครในเรื่อง อรุณสวัสดิ์ ไม่ว่าจะ เป็น เม่น ไหม ลูกหมู พ่อ แม่ อรณี ฤกษ์ดี เมขลา ภูมิ ฯลฯ ล้วนเป็นตัวละครที่จำลองมาจากบุคลิก ลักษณะและอุปนิสัยใจคอของคนจริงๆ เช่น เม่น เป็นตัวละครจำลองมาจากวัยรุ่นรูปร่างหน้าตาดี ลำลอง หมกมุ่นแต่เรื่องของการรัก ใจดีอ่อนไหว ไม่เข้มแข็งเด็ดเดี่ยว เภา พ่อของเม่นจำลองมาจากนายตำรวจตรงจีน เจ้าระเบียบ เกรงครัด เอาจริงกับหน้าที่การงานและการอบรมเลี้ยงดูลูก ภูมิ ปู่ของเม่นจำลองมาจากผู้ใหญ่เสเพล ไม่มีแก่นสารในชีวิต รักความสนุกสนานไปวันๆหนึ่ง ฯลฯ ตัวละครเหล่านี้จำลองได้อย่างสมจริงทำให้ผู้อ่านนึกเปรียบเทียบกับคนจริงในสังคมได้ไม่ยากนัก

ลักษณะของตัวละครที่สมจริงนี้ทำได้ไม่ยากนักในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่น โดยเฉพาะวรรณคดีที่มีแนวเรื่องสะท้อนชีวิตหรือปัญหาวัยรุ่นมักสร้างตัวละครในลักษณะสมจริง เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ และเห็นว่าเรื่องนั้นเป็นเรื่องที่อยู่ใกล้ตัวผู้อ่าน เช่น ตัวละครในเรื่อง เวลาในขวดแก้ว เช่น นัท หิน ป้อม รวมทั้งพ่อและแม่ของนัทและหิน ก็คือตัวละครที่ทำได้ไม่ยากนักในสังคมทุกวันนี้ นอกจากนั้นบางเรื่องก็มาจากชีวิตจริง เช่น เรื่องของน้ำพุ มาจากชีวิตจริงของนายวงศ์เมือง นันทขว้าง และครอบครัวของ สุวรรณิ์ สุคนธา นักเขียนนวนิยายลือชื่อในช่วงประมาณปี พ.ศ.2513 -2527 เป็นต้น

2.2 การสร้างตามอุดมคติ (Idealistic) ตัวละครตามอุดมคติคือ ตัวละครที่ผู้แต่งสร้างขึ้นด้วยความรู้สึกนึกคิดว่าตัวละครตามอุดมคติของตนนั้นควรมีลักษณะเช่นไร ตัวละครเช่นนี้จะไม่สมจริง เพราะไม่ได้จำลองมาจากคนจริง หากจำลองมาจากจินตนาการของผู้แต่ง

ตัวละครตามอุดมคตินี้ก็มีความเก่งหรือดีเลิศจนผิดปกติ เพราะผู้แต่งต้องการให้ผู้อ่านเกิดความชื่นชอบในตัวละครตัวนั้น โดยเฉพาะในวรรณคดีสำหรับเด็ก ผู้แต่งจะใช้กลวิธีสร้างตัวละครแบบนี้ เนื่องจากเป็นที่ยอมรับว่านักอ่านวัยเด็กหรือผู้ที่มิวุฒิภาวะไม่สมบูรณ์จะเลียนแบบความคิดและการกระทำของผู้ที่ตนนับถือเป็น "วีรชน" (Hero Warship) โดยอดโนมัตติ (วิภา กงกะนันทน์, 2523 : 101) การสร้างตัวละครตามแบบอุดมคติจึงเป็นการให้บทเรียนทางจริยธรรมแก่ผู้อ่านทางอ้อม

ในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่นก็ปรากฏตัวละครที่สร้างตามแบบอุดมคติเช่นกัน เช่น "ไถ่เหยียน" ตัวละครเอกในนวนิยายเรื่อง พินาแดง ของ "สุวัฒน์ วรดิลก" เป็นแบบฉบับของนักศึกษาสาวจีนที่อุทิศตนต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองประเทศจีน เมื่อปี พ.ศ. 2492 (ทวีศักดิ์ ปิ่นทอง, 2533 : 117) ทำให้บทบาทของเธอได้รับการชื่นชมจากนิสิตนักศึกษาชาวไทย ซึ่งเพิ่งผ่านต่อสู้เพื่อเปลี่ยนแปลงคณะผู้บริหารประเทศในเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 เป็นอย่างมาก

2.3 การสร้างแบบเหนือจริง (Surrealistic) ตัวละครแบบนี้มีความสามารถพิเศษไปจากมนุษย์ โดยผู้แต่งไม่คำนึงถึงความเป็นจริง หากแต่คำนึงถึงจินตนาการในการสร้างงานศิลปะของตน ซึ่งเราจะพบตัวละครลักษณะนี้ได้มากในวรรณคดีเก่าๆ ของไทย เช่น รามเกียรติ์ อิเหนา พระอภัยมณี ฯลฯ ซึ่งตัวละครมีทั้ง เทพ ยักษ์ อสูร มนุษย์ที่มีความเก่งกาจเหนือมนุษย์ธรรมดา ฯลฯ

วรรณคดีสำหรับวัยรุ่น โดยเฉพาะเรื่องที่น่าอารมณ์ขัน เช่น รวมเรื่องสั้นชุด ขอชื่อสุธิสามาชาติ ของประภาส ชลศรานนท์ ปรากฏตัวละครที่มีลักษณะเหนือจริงเช่นกัน ตัวอย่างเช่น ความสามารถในการหายตัวของสุธิและศาสตราจารย์ในเรื่อง สุธิล่องหน เป็นต้น (ดูตัวอย่างเรื่อง สุธิล่องหน ในภาคผนวก)

2.4 การสร้างแบบบุคลาธิษฐาน (Personification) คือการสร้างตัวละครต่างๆ ที่ไม่ใช่มนุษย์ ให้มีความรู้สึกนึกคิดหรือการกระทำเช่นมนุษย์ เช่น ให้สัตว์พูดได้ ให้กระจกพูดได้ ให้ฟ้าหัวเราะ เป็นต้น ไม้ร้องไห้ เป็นต้น

ผู้แต่งวรรณคดีสำหรับวัยรุ่น โดยเฉพาะเรื่องในแนวสะท้อนอารมณ์หรือความรู้สึกของวัยรุ่น นิยมสร้างตัวละครแบบบุคลาธิษฐานมาก บางครั้ง ดวงดาว ท้องฟ้า สายฝน ดอกไม้ ฝีเสื่อ อาจแสดงอาการดีใจ ร้องไห้ ยิ้มเยาะ ปรอบโยน ตามแต่ผู้แต่งจะกำหนด เช่น

- บทร้อยกรองของ "คะน้ำ" ในชุด เพราะยังเป็นผู้หญิง ผู้แต่งให้พระจันทร์แสดงอาการยิ้มเยาะ

ฉัน ไม่อาจต่อว่าดวงดาวที่ยังส่องสว่าง
เมื่อฉันกำลังอ้างว้างและร้องไห้
ฉันจะตำหนิว่าดวงจันทร์ยิ้มเยาะฉันได้อย่างไร
ในเมื่อโลกยังหมุนไปเช่นทุก.....ทุกวัน
สิ่งที่หยุดยั้ง....
เลือกอยู่กับความหลังมีดีคำก็มีแต่ฉัน
หวาดกลัวความสว่างสารพัน
แม้แสงตะวันเจิดจ้า.....ยังแสบตาเหลือเกิน

คะน้ำ, เพราะยังเป็นผู้หญิง, 2534 : ไม่ปรากฏเลขหน้า

- บทร้อยกรองของ "วิรุณ ตั้งเจริญ" ประกอบการบรรยายภาพของวิเชียร วงศ์สกุลลักษณะ ในชุด ทอรุ่งฉาย ผู้แต่งให้สายลมและขุนเขาแสดงความรู้สึกต่อกันว่า

สีเสดแดง

เธอผลิดอกสีเสดแดงจัดจ้าน

วอนสายลมกระซิบบอกขุนเขา

"ทำไมหรือ....เธอจกั้มัวอึมครึมซึมซา

เศร้า.....เศร้าและเศร้าหนักหนา

ฉันทกระหายที่จะเห็นขุนเขาเรียงระบำ

ขับลำน่านกรีกก้องทั่วท้องฟ้า

ขับไล่สีเทาหม่นให้ละลายดับตา

แนวป่า ฟ้ากว้าง และขุนเขา.....เธอคือจิตวิญญาณ

เจริญ ตั้งเจริญ, ทอรุ่งฉาย, ไม่ปรากฏปีพิมพ์และเลขหน้า

2.5 การสร้างตัวละครตามแบบฉบับ (Type) ตัวละครตามแบบฉบับคือ ตัวละครที่มีบุคลิกคงที่ ถ้าเป็นก็เป็นคนที่มีบุคลิกและนิสัยใจคอคงที่ไม่เปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใด จนทำให้ผู้อ่านคาดการณ์ได้ว่าเมื่อตัวละครตัวนี้ปรากฏขึ้น สถานการณ์ในเรื่องจะเป็นอย่างไรต่อไป เช่น "สุธิ" ในเรื่อง ของชื่อสุธิตามสี่ชาติ และ "คุณนุช" ในเรื่อง ความรักของคุณนุช เมื่อปรากฏตัวออกมา ก็สามารถสร้างอารมณ์ขันให้คนอ่านได้ทุกครั้ง

การสร้างตัวละครทั้ง 5 แนว เป็นแนวที่นักศึกษาจะนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์ตัวละคร สำหรับวัยรุ่น เพื่อให้ทราบว่ามีผู้แต่งใช้กลวิธีใดในการสร้างตัวละคร

3. การศึกษาและวิเคราะห์นิสัยตัวละครในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่น

ลักษณะนิสัยของตัวละคร (Trait) ในวรรณคดีโดยทั่วไปมี 2 ลักษณะคือ

3.1 ตัวละครที่มีลักษณะนิสัยน้อยลักษณะหรือตัวละครแบบแบน (Flat Character) เป็นตัวละครที่มีลักษณะเรียบง่าย ไม่มีความซับซ้อนในด้านบุคลิกภาพ และสภาพจิตใจ (ชญญา สังขพันธ์านนท์, 2539 : 176) โดยอาจมีลักษณะนิสัยเป็นประเภทๆ ไป เช่น สดใสร่าเริง เงื่องหงอย เฉื่อยชา โกรธหรือ เศร้าเหี่ยวแห้ง ซึ่งนักเขียนที่สร้างตัวละครแบบนี้ มักเป็นนักเขียนที่ยังไม่สันทัดในงานเขียนเท่าใดนัก (กุหลาบ มัลลิกะมาส, 2538 : 112)

ในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่น จะพบการสร้างตัวละครที่มีลักษณะนิสัยเช่นนี้ได้ ในวรรณคดีที่มีแนวเรื่องสะท้อนอารมณ์หรือความรู้สึกของวัยรุ่น เช่น เรื่องสั้นที่กล่าวถึงความรัก เศร้า เหงา ผิดหวัง ซึ่งตัวละครมักเป็นวัยรุ่นที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมปลาย หรือมหาวิทยาลัย ปี 1-2 ซึ่งเป็นวัยที่กำลังมีอารมณ์แจ่มใสร่าเริง ไม่มีปัญหาหรือความซับซ้อนในชีวิต เพราะหน้าที่หลักคือ การเรียน กิจกรรมยามว่างคือ การพักผ่อนและการเที่ยวเตร่กับเพื่อนฝูง นอกจากนั้นเรื่องในแนวสนุกขบขัน เช่น แนวความรักและแนวประสบการณ์ชีวิตในวัยเรียนของนักเรียนนักศึกษา ก็ยังปรากฏการสร้างตัวละครที่มีลักษณะนิสัยดังกล่าวนี้เช่นกัน โดยตัวละครจะมีลักษณะนิสัยก็กะนอง ทะเล้น จนเห็นสิ่งต่างๆ เป็นเรื่อง

สนุกๆ ไปหมด เช่น **ธรรมบุญ** และ **เดชา** นักเรียนในระดับมัธยมปลาย ในนวนิยายเรื่อง **จิบกระจุ๊กกระจิ๊ก** ของวโรดม เป็นต้น ตัวละครบางตัวก็มีลักษณะเป็นเซย ชื่อ ไร่เคียงสา เช่น **หญิงป้อม** ในเรื่อง **กลิ่นสีและ** **กวางแป้ง** ของพิชญ์ ศุภ เป็นต้น

ตัวอย่าง เรื่องสั้นในแนวสะท้อนอารมณ์หรือความรู้สึกของวัยรุ่น ซึ่งกล่าวถึงลักษณะนิสัย สดใสและเร่ร่อนของตัวละครในเรื่อง

"ดอกคุณหน้าแล้งลือลมไหวอยู่ริๆ เป็นพวงข้อเหลืองอร่าม น่ารัก บ่ายวันนี้บรรยากาศเหงาๆ ซึมเซาขอบกล เพื่อนๆ พวกมันเล่นบาสเก็ตบอลแต่มาซาเบื่อไม่อยากเล่น

คิดถึงปิ่น....

ปิ่นเป็นผู้ชายแต่ชื่อคล้ายผู้หญิง เขาเป็นหนุ่มหล่อ ร่ามสูง ชอบเรียกมาซาว่า แม่แก้มแดงมาตั้งแต่เล็กๆ "มาซาแก้มแดง เป็นเด็กขี้แย ร้องไห้แงๆ เดี่ยวแม่ก็ตี"

เขาจะร้องเป็นเพลงแบบนี้ทุกครั้งแก๊งเธอจนร้องไห้ เขาเป็นพี่ชายที่น่ารัก แต่บางครั้งก็นำโมโหตอนนี้มาซาอยู่ ม.5 แล้ว แต่เขาเป็นนักเรียนมหาลัยชั้นปี 3 อยู่จังหวัดใกล้เคียงนี้ แต่ปีๆ แทบไม่เห็นหน้าคนบ้า...

ถึง มาซาแก้มแดง

พี่ไม่ถึงกับเรียนหนักหรอก เล่นซะมาก ทำกิจกรรมซะมาก แต่การเรียนก็ไม่เสียหรอกนะจะคิดถึงมาซาแก้มแดงจัง เด็กน้อยของพี่ยังขี้แยเหมือนเดิมรีเปลา ไม่ใช่พออ่านจดหมายของพี่ก็ร้องไห้แงๆ หรือกะแม่คนเก่ง มาซาของพี่สวย น่ารัก เสียคยถ้าอยู่กรุงเทพฯ มาซาต้องได้เป็นนางแบบแน่ เพราะเดี๋ยวนี้เขาห่อนางแบบลูกครึ่ง มาซาของพี่ก็ลูกครึ่ง แลมน่ารักกว่านางแบบอื่นๆ ตั้งหลายคนที่จะกลับมาเยี่ยมเร็วๆ นี้ละ แต่ไม่บอกหรอกว่าจะไปเมื่อไหร่ ปล่อยให้คิดถึงซะให้เข็ดเลย

รักมาซา
พี่ปิ่น

มาซาพับจดหมายใส่กระเป๋าไว้เหมือนเดิม อ่านมาจะยี่สิบเที่ยวแล้ว เจ้าของจดหมายก็ไม่โผล่มาซะที คงจะแก๊งหลอกให้ดีใจเล่น ดอกคุณลือลมไหวแก๊งโกวตามลมร้อนเหมือนแก๊งเยาะเย้ย

อาจเป็นเพราะความคิดถึงทำให้มาซาหงอยอย่างนี้ ปิ่นสอบเทียบ ม.6 ได้หมดแล้ว จบเทอมนี้จะไปเรียนต่อกรุงเทพฯ เสียที ไม่นานนะ มาซาอาจได้เป็นนางแบบสมใจพี่ปิ่น....

"จ๊ะ ! เอ๋"

"อู๋ย !"

เพื่อนสาวหัวเราะคิกคัก "ใจลอยจริงนะมาซา คิดถึงใครเอ่ย คนที่คอยอยู่หน้าโรงเรียนรีเปลานะ"

"ใคร ?" มาซายิ้มตาโต

"จะไปรู้หรือจ๊ะ โรงเรียนจะเลิกแล้วเดี๋ยวก็คงเจอ เขาฝากเด็กรุ่นน้องมาบอกนะ แจงก็เลยคาบข้าวมาบอกมาซาอีกทีไงจ๊ะ"

ใครหนอ....หรือเป็นเขา เป็นไปได้ยังไง....แต่ถ้าไม่ใช่เขาจะใครนะ มาซาคิดสับสน จนกระทั่งเสียงกริ่งบอกเวลาเลิกเรียน เธอก็รีบคว้ากระเป๋าออกจากโรงเรียนทันที

"พี่ปิ่น..."

หัวใจของเด็กสาวพองโต เป็นร่างสูงของเขาโบกมือไหวๆ อยู่เหนือกำแพง เขาช่างรู้ใจมาซาเสียจริงกำลังคิดถึงมากๆ แล้วเขามาอยู่ตรงหน้าเหมือนเนรมิตอย่างไรอย่างนั้น "จี๋เอ๋ แก้มแดง" เขาทักทันที

"พี่ปิ่น"

มาซาตื่นตื่นใจจนน้ำตาคลอ เขาโอบอ้อมเบาๆ แล้วรีบให้มาซาซ้อนมอเตอร์ไซค์ก่อนจะทำเป็นน้ำตาไหลให้เพื่อนร่วมโรงเรียนเห็น ผ่านหลังเขากว้างและอบอุ่น มาซาแนบหน้ากับหลังของเขาอบอุ่นเหลือประมาณ"

ตัดตอนจาก เชื้อแพ่ง "ความหวังของมาซา" , ในรักและผูกพัน , 2521 : หน้า 89-91

3.2 ตัวละครที่มีลักษณะนิสัยหลายอย่าง หรือตัวละครแบบกลม (Round Character) เป็นตัวละครที่มีลักษณะใกล้เคียงกับคนจริง มีนิสัยซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพอารมณ์หรือสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น โดยนักเขียนที่มีฝีมือจะสร้างตัวละครที่มีลักษณะนิสัยหลายอย่าง (กุหลาบ มัลลิกะมาส, 2538 : 113)

ในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่น จะพบการสร้างตัวละครที่มีลักษณะนิสัยเช่นนี้โดยเฉพาะวรรณคดีที่มีแนวเรื่องสะท้อนชีวิตหรือปัญหาวัยรุ่น ซึ่งมักเป็นนวนิยายที่เขียนโดยนักเขียนที่เขียนนวนิยายสม่ำเสมอ เช่น ทมยันตี กฤษณา อโศกสิน โบตัน สีฟ้า ว.วินิจฉัยกุล ประภัสสร เสวิกุล เป็นต้น

ตัวละครที่มีลักษณะนิสัยเช่นนี้ เช่น ฉายา ตัวละครเอกฝ่ายชายในนวนิยายเรื่อง หน้าต่างบานแรก ของ "กฤษณา อโศกสิน" ฉายาเป็นเด็กหนุ่มบุคลิกหน้าตาดี อายุ 19 ปี มาจากครอบครัวฐานะปานกลาง มีความอบอุ่นในครอบครัว แต่เขาเป็นคนมีจิตใจอ่อนไหว ช่างคิดช่างฝัน ตามสภาพอารมณ์และจิตใจของวัยรุ่นที่มีวัยขนาดนั้น นอกจากนั้นยังมีความอยากรู้อยากเห็น อยากรทดลอง โดยเฉพาะในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ ฉายาได้เสียกับ "หนึ่ง" สาวใจแตกจนมีลูกด้วยกัน โดยที่พ่อแม่ของฉายาพยายามทำความเข้าใจ ให้ฉายาและหนึ่งพักอาศัยอยู่ในบ้าน ปรกติฉายาเป็นเด็กเรียบร้อยมีสัมมาคารวะ แต่เมื่อแม่ดูเมีย ด้วยความรักความหลงที่มีต่อเมียรักทำให้เขาได้ตอบด้วยอารมณ์ฉุนเฉียว นับว่าฉายาเป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยหลากหลายตามลักษณะของตัวละครแบบกลม (Round Character) และมีพัฒนาการอย่างสมเหตุสมผล

นักศึกษาอาจนำความรู้จากลักษณะนิสัยของตัวละครทั้ง 2 ลักษณะนี้ไปใช้ให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาและวิเคราะห์ตัวละครในวรรณคดีแต่ละเรื่องต่อไป

สรุปสาระสำคัญ

1. ตัวละครคือ ผู้มีบทบาทสำคัญในเรื่องโดยอาจจะเป็นคนหรือสิ่งเทียบเท่าคนก็ได้
2. แนวการสร้างตัวละครวรรณคดีสำหรับวัยรุ่นที่น่าสนใจมี 5 แนวคือ

2.1 แนวการสร้างแบบสมจริง ตัวละครจะมีลักษณะเป็นธรรมชาติเหมาะสมกับบุคลิกลักษณะ และนิสัยใจคอของคนหรือสัตว์ที่มีชีวิตจริง

2.2 แนวการสร้างตามอุดมคติ เป็นตัวละครที่จำลองมาจากจินตนาการของผู้แต่ง มักจะมีความเก่งหรือดีเลิศผิดจากคนปกติ เช่น ไท่เหยียน ตัวละครเอกในเรื่อง พิราบแดง เป็นต้น

2.3 แนวการสร้างแบบเหนือจริง เป็นตัวละครที่มีความสามารถพิเศษไปจากมนุษย์ เช่น ความสามารถในการหายตัวของซูซี่ และศาสตราจารย์ในเรื่อง สุริยดงหน เป็นต้น

2.4 แนวการสร้างแบบบุคลาธิษฐาน คือการสร้างตัวละครที่ไม่ใช่มนุษย์ให้มีความคิดหรือการกระทำแบบมนุษย์ การสร้างตัวละครลักษณะนี้มักปรากฏในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่นที่มีเรื่องในแนวสะท้อนอารมณ์หรือความรู้สึก โดยเฉพาะวรรณคดีประเภทร้อยกรอง

3. ลักษณะนิสัยของตัวละครในวรรณคดีสำหรับวัยรุ่นที่นำศึกษามี 2 ลักษณะคือ

3.1 ตัวละครที่มีลักษณะนิสัยน้อยลักษณะ มักปรากฏในวรรณคดีประเภทเรื่องสั้นในแนวสะท้อนอารมณ์หรือความรู้สึกของวัยรุ่น และเรื่องในแนวความรัก และประสบการณ์ชีวิตวัยเรียนของวัยรุ่น

3.2 ตัวละครที่มีลักษณะนิสัยหลายอย่าง เป็นตัวละครที่มีลักษณะนิสัยใกล้เคียงกับคนจริง อารมณ์และความรู้สึกของตัวละครจะเปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะนั้น ตัวละครที่มีลักษณะนิสัยเช่นนี้ มักปรากฏในนวนิยายแนวสะท้อนชีวิตหรือปัญหาวัยรุ่น

กิจกรรมทบทวน

ให้นักศึกษาอ่านเรื่องสั้นเรื่อง เถาไม้เถื่อน ในภาคผนวก แล้ววิเคราะห์ว่า ถ้า ตัวละครเอกในเรื่อง เป็นตัวละครแนวใด และมีลักษณะนิสัยเช่นใด